

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

5 листопада 2021 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 5 листопада 2021 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2021. – 496 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №4 від «18» листопада 2021 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фендик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Томашевська Мирослава Олегівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Черепаня Марія Тарасівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

<i>Наталія Башавець, Ірина Баранова</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	14
<i>Тамара Бондар</i> РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЗАКАРПАТТЯ	18
<i>Тетяна Боржавич Олена Пинзеник</i> ПОНЯТТЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	23
<i>Ігор Гома</i> ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛІВ ІЗ БАТЬКАМИ РОМСЬКИХ ДІТЕЙ ЯК ЗАПОРУКА ІНТЕГРАЦІЇ РОМІВ ДО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	27
<i>Галина Джанда</i> ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	30
<i>Марина Зейкан</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	33
<i>Василь Тягур, Христина Лешко</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ	35
<i>Юлія Мельник, Любов Фенчак</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЙОГО КОМПОНЕНТІВ	40
<i>Nataliya Mukan</i> PERSONAL AND PROFESSIONAL QUALITIES OF NEI TEACHER	43
<i>Людмила Прилуцька</i> КРЕАЛІЗОВАНІ ТЕКСТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ – ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ	48
<i>Ірина Садова, Ірина Гутей</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	53

РОЗДІЛ 2

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

<i>Адріана Бабіля, Мирослава Томашевська</i> ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ	57
--	----

УДК 37.091.12.011.3-051:17.022.1

Юлія Мельник,
спеціальність 013 Початкова освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

Любов Фенчак,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

КЛАСИФІКАЦІЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЙОГО КОМПОНЕНТІВ

У педагогічній науці є різні підходи щодо класифікації іміджу. Зокрема, як відомо, за структурно-функціональним підходом (урахування різноманіття видів іміджу) виокремлюють такі види іміджу:

- особистісний – імідж учителя, спричинений його особливими індивідуальними та внутрішніми рисами;
- професійний – імідж вчителя, зумовлений професійними якостями;
- бажаний – імідж, до якого прагне вчитель;
- дзеркальний – імідж, що відповідає його уявленню про себе;
- корпоративний – імідж навчального закладу, дошкільного закладу, вищого навчального закладу, факультету тощо.

«Імідж особистості» у тлумачному словнику іноземних слів висвітлюється як «уявлення про чийсь внутрішній та зовнішній вигляд, образ». Ковальчук Л. під особистісним (індивідуальним) іміджем розуміє особистісний, тобто такий, який базується на рисах, що знаходять свій прояв у площині психічних особливостей і реалізується через такі категорії, як: характер, темперамент, емоції. Автор вважає, що особистісний імідж людини містить такі елементи:

1. Характеристику людини, яка і виступає інформацією, що формує імідж.
2. Образ людини, сформований у психіці кожного з членів аудиторії іміджу у вигляді комплексу різних характеристик людини – зовнішніх і

внутрішніх.

3. Думку про людину як оцінку іміджу образу цієї людини, яка виникла у психіці аудиторії.

4. Прототип іміджу – самої людини.

5. Об'єкт іміджологічного впливу, члена на аудиторії іміджу, в результаті чого формувався образ людини, виникла оцінка цього образу, виник імідж людини.

Оскільки професія педагога передбачає наявність у її носія комунікативних здібностей, то у нашому дослідженні було застосовано й комунікативний підхід (передбачає наявність у педагога комунікативних здібностей і компетентностей).

Провідний фахівець у галузі іміджеології Ковальчук Л. виокремлює три групи якостей, наявність яких дає уявлення про сутність іміджу. При цьому перша група містить якості саме комунікативного характеру: комунікабельність як здатність легко встановлювати контакт із людьми; емпатію як можливість співпереживати іншим; рефлексивність, яка уможливорює розуміння іншої людини; красномовність як складова вербального впливу. Все це безпосередньо стосується «вміння і бажання подібатися» та свідчить про комунікативну компетентність особистості. До другої групи входять характеристики особистості як результат її освіти і виховання – моральні цінності, психічне здоров'я, володіння набором людинознавчих технологій. До третьої групи належать знання, пов'язані з життєвим і професійним досвідом особистості, тому компетентність у цій царині можуть забезпечити позитивний імідж людини. Особливо це стосується педагога, якого молоді люди уявляють не тільки як носія знань, а й як мудру в життєвому сенсі людину.

Відповідно до положень сучасної педагогіки, майбутній учитель має бути наділений такими якостями вміннями та здібностями: любити дітей, бути патріотом своєї країни, об'єктивним, совісним, справедливим, чесним; мати витримку, терпеливість стриманість, вміти працювати з дитячим колективом, педагогічним, мати організаторські здібності, бути всебічно розвинутою

людиною; принциповість і вимогливість, оптимізм, чуйність, любов до життя, мати творчий склад мислення; тактовність, гуманно ставитися до людей.

Проте, у цьому переліку якостей не йдеться про «особистісний імідж», тобто творення публічного образу вчителя, який впливає на настрій і почуття вихованців, сприяє формуванню в них компонентів морально-естетичної культури. Водночас зазначається, що «на основі особистих якостей у процесі професійної підготовки в педагога мають бути сформовані необхідні вміння» і серед них – уміння в галузі педагогічної техніки, а саме:

- одягатися з урахуванням індивідуальних особливостей, прийнятого в суспільстві стилю, вимог культури та особливостей діяльності;

- володіти собою, оцінювати свої почуття в конкретній ситуації, психічний стан вихованців, обирати потрібну тактику дій відповідно до педагогічних завдань;

- володіти голосом, тоном, темпом, ритмом педагогічного мовлення;

- володіти жестами і мімікою;

- уміння ходити, стояти, сидіти;

- володіти навичками психотехніки (уміння застосовувати знання про психіку людини для розв'язання практичних завдань).

При дослідженні проблеми розвитку професійного іміджу педагога в системі педагогічної освіти Горovenko O. здійснював й культурологічний підхід (характеризує викладача як особистість, що відповідає суспільним нормам та вимогам і спирається на основну складову професійної культури та професійного саморозвитку викладача – професійну етику). Це пов'язане з тим, що увага науковців до питань, пов'язаних із іміджем фахівця, зумовлена низкою чинників, серед яких не останнє місце займає культура, позаяк саме вона активно сприяє становленню стійкого іміджу особистості. Навроцька М. зазначає, що «в українських педагогічних реаліях питання співвідношення професійно-педагогічної культури та іміджу фахівця є новим, таким, що лише постало на порядку денному, та й то, переважно, з огляду на закордонний досвід, своєрідну «моду»» .

Ураховуючи вищезазначене, у нашому дослідженні розвиток професійного іміджу майбутнього педагога в системі фахової підготовки визначено як цілеспрямований процес, в ході якого відбуваються позитивні зміни зовнішнього вигляду, внутрішнього образу, манери спілкування педагога з учнями, колегам, батьками за рахунок застосування комплексу форм, методів і засобів, що використовуються під час професійної підготовки вчителів початкових класів

Список використаних джерел

1. Ковальчук Л. Формування іміджу майбутнього вчителя у процесі вивчення педагогічних дисциплін в класичному університеті / Л. Ковальчук // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – 2007. – Вип. 22. – С. 65–74.
2. Горовенко О. А. Науково-методичне забезпечення процесу формування особистісно-професійного іміджу вчителя / О. А. Горовенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць / редкол: Т. І. Сущенко (голов.ред.) [та ін.] - Запоріжжя, 2012. – Вип.23 (76).- С. 244 - 250.
3. Навроцька М. М. Аналіз сучасного стану розвитку професійного іміджу педагога.// Педагогічний альманах: збірник наукових праць. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2016. – Вип. 29. С. 153 – 158.

UDK 37:316.48(07)

Nataliya Mukan

Sc.D., Professor, Professor of the Department
of Pedagogy and Innovative Education
Lviv Polytechnic National University

PERSONAL AND PROFESSIONAL QUALITIES OF HEI TEACHER

The professional activities of the academic staff in the higher educational institutions are implemented in a person-to-person system. And therefore they require certain personal and professional qualities and skills. “The teacher should be a bright unique personality, a carrier of universal values, deep and diverse knowledge, high culture and he or she should strive to be the embodiment of the human ideal. Special professional and social functions of the teacher, the need to always be in the foreground of the most objective judges – their pupils, interested parents, the general public – determine the increasing demands on a teacher’s personality and his or her morality” [5, p. 513].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>